

Sygn. akt III Ca 1343/12

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Teresa Kołeczko – Waclawik (spr.)

Sędziowie: SO Mirella Szpyrka

SO Tomasz Tatarczyk

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r.

sprawy z wniosku K. S.

z udziałem B. S., A. M. i J. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po S. S.

na skutek apelacji uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 6 czerwca 2012 r., sygn. akt I Ns 412/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Tomasz Tatarczyk SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Mirella Szpyrka

Sygn. akt III Ca 1343/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gliwicach na podstawie art. 931 § 1 k.c. stwierdził nabycie spadku po zmarłym 28 września 2011r. S. S. przez spadkobierców ustawowych - żonę K. S. oraz dzieci B. S., A. M. i J. S. po 1/4 części.

Sąd ustalił, że wnioskodawczyni K. S. był drugą żoną spadkodawcy i z tego małżeństwa nie było dzieci. Uczestnicy postępowania – B. S., A. M. i J. S. byli dziećmi spadkodawcy z pierwszego małżeństwa. Spadkodawca innych dzieci nie miał, pozostawił testament z 9 października 2000 r. w którym 1/2 własności nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) zapisał swoim dzieciom. Nikt z uczestników nie składał oświadczeń o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku, nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia i nikt nie zrzekł się dziedziczenia w umowie ze zmarłym.

W skład spadku wchodzi udział wynoszący 5/16 części we współwłasności nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) oraz nieruchomość położona w miejscowości B. k/Stróż, ruchomości w tym między innymi samochód osobowy, wyposażenie gabinetu lekarskiego oraz oszczędności.

Ustalając powyższe uznał Sąd Rejonowy na podstawie art. 961 k.c. w zw. z art. 948 k.c., że dokument z 9 października 2000r. nie stanowi testamentu lecz zapis, gdyż przeznaczony uczestnikom udział we współwłasności nieruchomości położonej w G. nie wyczerpuje prawie całego spadku.

O kosztach orzekł na podstawie art. 520 k.c.

W apelacji uczestnicy postępowania zarzucili, że sąd I instancji błędnie uznał, że w okolicznościach faktycznych sprawy zachodzą przesłanki do dziedziczenia ustawowego po zmarłym spadkodawcy, gdy tymczasem zgodnie z jego wolą wyrażoną w testamencie z 9 października 2000r., dziedziczenie nieruchomości położonej w G. winno nastąpić na podstawie testamentu.

Przedstawiając powyższe zarzuty wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawczynie wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja musiała odnieść skutek.

Sąd I instancji dokonując bowiem na podstawie art. 961 k.c. oceny, czy spadkodawca w testamencie z 9 października 2000r. rozporządził całym swoim majątkiem, tzn. czy rozrządzenie dotyczące udziału we współwłasności nieruchomości położonej w G. wyczerpuje prawie cały spadek, przyjął dowolnie, że ponieważ w skład spadku wchodzi jeszcze nieruchomość położona w miejscowości B., samochód osobowy, wyposażenie gabinetu lekarskiego oraz oszczędności, to udział ten nie wyczerpuje prawie całego spadku, a tym samym dokument z 9 października 2000r. stanowi zapis a nie testament.

Tymczasem wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 6 czerwca 2012r. po złożeniu zapewnienia spadkowego została przesłuchana w trybie art. 304 k.p.c. i zeznała, że w skład spadku po zmarłym S. S. wchodzi nieruchomości położone w G., dla których prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Nie wymieniła innych składników majątku spadkowego, a z akt sprawy nie wynika, by sąd I instancji dopuścił i przeprowadził inne dowody, na podstawie których ustalił przedstawiony w pisemnych motywach rozstrzygnięcia skład majątku spadkowego. Stąd też Sąd Rejonowy nie miał nawet możliwości ustalenia stosunku wartości przedmiotu przeznaczonego uczestnikom do pominiętych w testamencie, według stanu i wartości z chwili sporządzenia testamentu. Nie mógł więc ocenić, czy przedmiot przeznaczony uczestnikom w testamencie wyczerpuje prawie cały spadek czy też nie, a w związku z tym, czy dokument z 9 października 2000r. – mając na uwadze regulację art. 961 k.c. – stanowi testament czy zapis.

W toku postępowania odwoławczego nie doszło do zbliżenia stanowisk wnioskodawczynie i uczestników postępowania w tym przedmiocie.

Z tego względu, z uwagi na nierozpoznanie przez sąd I instancji istoty sprawy i konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia, jakie przedmioty i o jakiej wartości były własnością spadkodawcy w chwili sporządzenia testamentu, jaki był stosunek wartości przeznaczonego uczestnikom postępowania, udziału we współwłasności nieruchomości położonej w G. do wartości przedmiotów pominiętych w testamencie, zasadnym było uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Rozpoznając sprawę ponownie przeprowadzi Sąd Rejonowy postępowanie dowodowe – przesłucha wnioskodawczynie i uczestników postępowania, a kierując się regułą z art. 6 k.c. przeprowadzi inne wskazane przez wnioskodawczynie i uczestników postępowania dowody dla wykazania okoliczności wyżej podniesionych. Zebrany

materiał dowodowy oceni kierując się regułą interpretacyjną z art. 961 k.c. w zw. z art. 948 k.c. i orzeknie o sposobie dziedziczenia.

SSO Tomasz Tatarczyk SSO Teresa Kołeczko-Waławik SSO Mirella Szpyrka